...ARYBINIS
...Rokiškis

...(b) Rokiškio Apkomo ir Apskr. Vykd. Komiteto Organas

...133 (297) | 1946 m. gruodžio 7 d. | Kaina 20 kp.

Informacinis pranešimas

...l. m. gruodžio mėn. 4 5 d. d. ...to LKP(b) Rokiškio apskri... partinis susirinkimas.

...susirinkimas apsvarstė se...lius klausimus:

...VKP(b) CK 1946 m. spa... mėn. 5 d. Nutarimas „Dėl ...tuvos KP(b) CK darbo".

...Apie partijos augimą ir ...mones partiniam — orga...aciniam ir partiniam — po...niam darbui su naujai įsto...ais į VKP(b) sustiprinti.

...irmuoju klausimu pranešimą padarė Lietuvos KP(b) Rokiškio apskrities komiteto sekretorius drg. Paradauskas ir antruoju klausimu Lietuvos KP(b) Rokiškio apskr. komiteto sekretorius drg. Pivunovas.

Apsvarstytais klausimais partinis susirinkimas priėmė atitinkamus nutarimus.

Gruodžio mėn. 5 d. įvykęs Lietuvos KP(b) Rokiškio apskrities komiteto IV plenumas patvirtino drg. Bagaslauską LKP(b) Rokiškio apskrities komiteto sekretoriumi kadrų reikalams.

KOVOTI UŽ FINANSINIŲ DARBO PLANŲ ĮVYKDYMA

...ykdant mūsų šalies vokiš...ų okupantų sugriauto kraš...kio atstatymą ir išvystymą, ...gelis darbo žmonių pasiekė ...ių laimėjimų: į darbą stojo ...jai atstatyti fabrikai, įmonės, ...tyklos, jose dirbą darbininkai išvystė spartuoliškę judėjimą, išpildydami net po keletą ...tos išdirbio normų.

...ūsų apskrities darbo žmo...ės, vykdydami IV-jo stalini...o penkmečio plane iškeltuo...ę uždavinius, jau šiais pir...siais penkmečio metais pa...ė neblogų laimėjimų, ta..., deja, atsiranda vienos ar ...s įmonės bei įstaigos dar...tojų kolektyvas, kuris sto...ilo nepaprastai didelio ir ...rbaus darbo nuošaly, nede...pastangų pagerinti savo dar..., neslima ryžtingų ir kon...rių priemonių prieš ji sto...ioms uždaviniams sėkmin...ai įgyvendinti, varo kenkėjiš...darbą. Tokia įstaiga mūsų ...krityje — apskrities Finan...skyrius.

...iors vieną iš didžiausių vai...ų šio penkmečio plano iš...ų uždavinių vykdyme turi ...finansinio plano uždavinių ...ipstus vykdymas, kas ży...ti paspartintų mūsų sugriau...miestų ir kaimų atstatymą, ...aip pat spartesniais tempais ...ų atkuriama pramonė ir at...tas prieškarinis žemės ūkio ...is, — bet mūsų apskrities ...ansų skyrius dar tinkamai ...ritraukė į darbą minėtų už...inių sėkmingam vykdymui.

...ansų skyriaus vadovai ir ...kiri mokesčių inspektoriai ...šiuose dar per šaltai re...oja į jiems patikėtas taip ...rbias pareigas. Mėnesiniai ...metų ketvirčių planai kas...t yra šlugdomi. Didelė da... apskrities valsčių dar nėra ...ikdę net 50% metinių finan...ių planų, kai tuo tarpu iki ...ių pabaigos teliko vos ke...s dienos.

...Joks aiškinamasis darbas ...lstiečių tarpe dėl privalomų...ų mokesčių atlikimo nepraveda...mas, buožinis sabotažas pri...valomųjų mokesčių srityje iki ...šiol dar nepalaužtas ir lengva...būdžių apskrities Finansų skyriaus darbuotojų leidžiamas dar daugiau įsigalėti. Štai, Južintų valsč. Čepelių km. buo...žė Čepelis, Martinčiūnų km. Či...ponis P. dar nesumokėjo valstybei nė vieno mokesčių rublio už šiuos metus, tačiau Južintų valsč. mokesčių inspektorius visiškai neslima priemonių palaužti buožinio elemento sabotažo. Šio valsčiaus metinis finansinis planas tei vykdytas vos 28,1%. Kaltas čia yra ir valsč. vykd. k-tas, kuris nepadeda mokesčių inspekcijos darbuotojams jų darbe.

Pandėlio valsčiuje, kaip ir Južintų, irgi eilė buožių dar nėra sumokėję valstybinių mokesčių už praeitus ir šiuos metus, kaip, pav., Miekus N. (Daupelių km.) ir kiti. Nemoka nustatyto mokesčio ir privatūs versliininkai, kaip, pav., Latvėnienė ir Mažeikienė.

Toks blogas mūsų apskrities mokesčių inspektorių darbas yra ansiptol nepateisinamas. Jis aiškiai rodo, kad Rokiškio apskr. finansų skyrius visiškai blogai reaguoja į šiuos neleistinus reiškinius, kurie pasireiškia dėl atskirų Finansų skyriaus darbuotojų apsnūdimo, nekontroliuoja valsčių mokesčių inspekcijų darbo, nekovoja su buožinių sabotažu, sąmoningai delsiančiu mokesčių vykdymą.

Rokiškio apskr. Finansų skyriaus vadovai ir valsčių vykd. k-tai turi tučtuojau imtis kruopščiaus darbo esamai padėčiai ištaisyti, kad visi neskiandumai, kurie dar iki šiol neišgyvendinti, būtų kuo trumpiausiu laiku pašalinti. To reikalauja didingi stalininio penkmečio plano uždaviniai bei visi mūsų darbo žmonių interesai.

LIETUVOS TSR AUKŠČIAUSIOSIOS TARYBOS PREZIDIUMO ĮSAKAS

Dėl rinkiminių apygardų rinkimams į Lietuvos TSR Aukščiausiąją Taryba

Remiantis Lietuvos TSR Konstitucijos 21 straipsniu ir „Rinkimų į Lietuvos TSR Aukščiausiąją Tarybą nuostatų" 25 ir 26 straipsniais, sudaryti šias rinkimines apygardas rinkimams į Lietuvos TSR Aukščiausiąją Tarybą:

... ROKIŠKIO APSKRITIS

107. Rokiškio rinkiminė apygarda (centras — Rokiškio m.).

Rokiškio m. ir Rokiškio valsčius.

108. Kamajų rinkiminė apygarda (centras Kamajų msti.).

Kamajų, Južintų ir Panemunėlio valsčiai.

109 Obelių rinkiminė apygarda (centras Obelių msti.).

Obelių valsčius.

110. Panemunio rinkiminė apygarda (centras — Panemunio msti.).

Panemunio, Juodupės ir Pandėlio valsčiai.

Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo Pirmininkas J. PALECKIS

Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo Sekretorius S. PUPEIKIS

TARYBŲ LIETUVOJE

Darbo valstiečiai rengiasi rinkimams

ŠVENČIONYS („Tiesos" koresp.). Švenčionių apskrities partinis, tarybinis ir komjaunimo aktyvas pradėjo gyvą pasirengimą būsimiems rinkimams į Lietuvos TSR Aukščiausiąją Tarybą. Daugelyje valsčių šiuo reikalu įvyko ir toliau tebevyksta valstiečių rinkiminiai susirinkimai.

Pabradės, Švenčionių ir kitų valsčių apylinkėse suorganizuoti rateliai rinkiminiams nuostatams ir LTSR Konstitucijai nagrinėti. Ypač gyvai rengia pasikalbėjimus valstiečių tarpe Tverečiaus valsčiaus partinis organizatorius drg. Seliukas.

Populiarizuojamas rinkimų įstatymas

UKMERGĖ („Tiesos" koresp). Čia visur prasidėjo rinkimų nuostatų ir Lietuvos TSR Konstitucijos aiškinimas rinkėjams. Į šį darbą jau įsijungė daugiau kaip 250 agitatorių.

Deltuvos, Gelvonių, Kovarsko valsčių partinės organizacijos jau įrengė agitacinius punktus buvusiose rinkiminėse apylinkėse. Jose ir miesto namų valdybose sistemingai ruošiami pasikalbėjimai apie atskirus „Rinkimų į Lietuvos TSR Aukščiausiąją Tarybą nuostatų" skyrius.

Miesto, valsčių ir apylinkių raudonuosiuose kampeliuose, klubuose - skaityklose, įmonėse ir įstaigose rengiamos parodos ir vitrinos, skirtos Stalino Konstitucijai ir tarybinei rinkimų sistemai pavaizduoti.

Į valstybinius sandėlius

KAUNAS (Telefonu). Valsčiuose ir paskirose apylinkėse dar tebevyksta darbo valstiečių susirinkimai, kuriuose apsvarstomi prasidėjusio valstybinio duoninių grūdų supirkimo klausimai.

Gausus darbo valstiečių susirinkimas gruodžio 1 d. įvyko Babtuose. Susirinkimo dalyviai, apsvarstę LKP(b) Centro Komiteto ir LTSR Ministrų Tarybos nutarimą, įsipareigojo iš savo išteklių parduoti valstybei ne mažiau kaip 85 tonas duoninių grūdų.

Sekančią dieną valstiečiai pradėjo vykdyti savo įsipareigojimus. Rožių apylinkės Žemaitkiemio kaimo mažažemis valstietis Povilas Radzevičius pardavė valstybei 200 kg rugių. Šimtus kilogramų grūdų atvežė valstiečiai Sakalauskas, Ramanauskas, Ramučkis ir kiti. Valstiečiai, pardavę grūdus, tuoj pat įsigijo kooperatyvuose reikalingiausių pramoninių prekių — langų stiklo, manufaktūros, mineralinių trąšų.

Pradėjo duoninių grūdų pardavimą valstybei ir Lapių valsčiaus valstiečiai. Jie pasižadėjo valstybei iškirti ne mažiau kaip 60 tonų grūdų.

PER 11 MĖNESIŲ — DVI METINĖS PROGRAMOS

KAUNAS (ELTA). Lietuvos vartotojų sąjungos respublikinės bazės pramonės kombinatas nuo metų pradžios davė 1 milijono 400.000 rublių vertės produkcijos, įvykydamas dvi metines programas. Prekybiniam tinklui parduotas didelis kiekis galanterijos, trikotažo bei siuvimo išdirbinių, anilino dažų ir kitų plataus vartojimo prekių.

Stalino Konstitucijos Dienos garbei kombinato darbininkai žymiai pakėlė savo darbo našumą. Meisteris drg. Tabačinskas įvykdė dvi normas, darbininkės drg. drg. Lapatinskaitė, Paškauskaitė ir Andriulevičienė — po pusantros normos.

Kombinatas organizuoja baldų, statybinių dažų ir kosmetikos išdirbinių gamybą. Dabar rengiamasi pradėti gaminti babitą iš metalo liekanų.

KLUBAI - SKAITYKLOS ĮSIJUNGĖ Į RINKIMINĮ DARBĄ

KUPIŠKIS („Tiesos" koresp.). Pradėjo pasirengimą rinkimams į LTSR Aukščiausiąją Tarybą Kupiškio apskrities klubai - skaityklos. Parinkta rinkiminė literatūra, rengiami apylinkių agitatorių pasitarimai, teikiamos konsultacijos rinkėjams.

Subačiaus klubas - skaitykla išleido specialų sieninį laikraštį, skirtą rinkimams. Kupiškio ir Skapiškio valsčių klubuose - skaityklose įrengti agitaciniai punktai. Čia rinkėjai gali gauti rinkiminę literatūrą, pasiklausyti agitatorių aiškinimų. Kupiškio agitatorė drg. Kristinaitė rengia valstiečiams pokalbius, aiškina partijos politiką, pasakoja apie svarbiausius vidaus ir užsienio gyvenimo įvykius.

Stalino Konstitucijos Diena Rokiškio apskrityje

Rokiškis. Gruodžio mėn. 5 d. vakare miesto darbininkai ir tarnautojai, tarybinė inteligentija gausiai susirinko kino „Saulutė" salėje Stalino Konstitucijos Dienai paminėti.

Iškilmingą miesto dirbančiųjų susirinkimą atidarė Rokiškio apskrities vykdomojo komiteto pirmininkas drg. Kairelis.

Išsamų ir platų pranešimą „10 metų Stalino Konstitucijai" padarė drg. A. Fainbliumas.

— Stalino Konstitucijos, šios didžiosios socializmo aukso knygos, kuri sudarė materialines sąlygas visų TSRS piliečių bei tautybių pilnam lygiateisiškumui ir davė plačias teises naudotis demokratinėmis laisvėmis, dešimtmetį mes šiandien švenčiame su giliausios karštos meilės ir visiško atsidavimo jausmų išreiškimu pergalingojo socializmo Konstitucijos kūrėjui ir socializmo pergalių įkvėpėjui — didžiajam Stalinui, — pareiškė pranešėjas.

Po pranešimo sekė meninė dalis, kurią išpildė Rokiškio m. gimnazijų mokiniai.

* * *

Visuose Rokiškio apskrities valsčiuose bei apylinkėse įvyko gausūs dirbančiųjų susirinkimai 10 metų Stalino Konstitucijai paminėti. Visur apskrities mokyklose, įmonėse, klubuose skaityklose — Stalino Konstitucijos Diena buvo švenčiama su dideliu pakilimu.

Rokiškio valsč. valstiečiai pasižadėjo parduoti valstybei 200 tonų grūdų

Šiomis dienomis visose Rokiškio valsčiaus apylinkėse įvyko gausūs darbo valstiečių susirinkimai, kuriuose buvo apsvarstyti prasidėjusio valstybinio grūdų supirkimo klausimai. Valstiečiai konkrečiai savo įsipareigojimais pasižadėjo artimiausiomis dienomis parduoti valstybei virš 200 tonų grūdų.

Šiuo metu savo pasižadėjimus valstiečiai pradėjo vykdyti. Pirmasis parduoti valstybei 150 kg grūdų atvežė valstietis Augulis. Už tai jis gavo nusipirkti trims kostiumams medžiagos, siūlų, mulio ir kitų jam reikalingų prekių.

Neatsilikdami nuo jo ir pildydami savo įsipareigojimus, kiti valstiečiai taip pat pradėjo grūdų pardavimą valstybei.

P. Pailepis

KOMJAUNIMO GYVENIMAS

A. Liepsna

Apie LLKJS Rokiškio apskrities komiteto darba pradinėje ir vidurinėje mokykloje

Mūsų šaunioji bolševikų partija yra naujojo tipo partija, aktyviai kovojanti už naujos visuomenės sukurimą. Tokiai partijai reikalingi žmonės drąsūs, patikimi bei atsidavę, turį tvirtą įsitikinimą reikalo teisingume, to reikalo, už kurį jie kovoja, apsišarvavę priešakine teorija. V. I. Leninas pabrėždavo, kad mes — partija ateities, o ateitis priklauso jaunimui. Komunistų partija, Leninui ir Stalinui vadovaujant, sukūrė ir išauklėjo šaunųjį daugiamilijoninį komjaunimą, kuris pasirodė esąs vertas savo motinos — partijos pilietinio karo metais, taikios statybos metais ir kovoje prieš vokiškuosius fašistinius grobikus.

Tarybinė mokykla turi duoti ne tik žinių, bet ir skiepyti komunistinius įsitikinimus, pritraukti jaunimą į kovą už naujos visuomenės pastatymą.

Didelį vaidmenį šioje srityje turi suvaidinti komjaunimas. Kaip šį uždavinį vykdo LLKJS Rokiškio apskrities komitetas? Komjaunimas atsitraukė nuo sėkmingojo vaikų auklėjimo bei mokymo uždavinių, nepraveda tinkamo darbo mokyklose, žiūri į mokyklą kaip ne į pagrindinę komjaunimo darbo sritį, bet kaip į šalutinį reikalą, kuris neužtarnauja visuotinio dėmesio bei paramos. LLKJS Rokiškio apskrities komitete sekretorius drg. Zovė mokyklų reikalais visiškai nesirūpina. Mokyklos, matyt, visiškai neįdomauja ir komjaunimo komiteto mokyklų skyriaus vedėjo drg. Aleksandravičiaus bei šio skyriaus instruktorės drg. Denisovos, kuri, jau trečią mėnesį bedirbdama, nebuvo nė vieno karto mokyklose. Yra žinoma, kad ten, kur mes nedirbame, dirba mūsų priešai. Štai, pavyzdžiui, bent Rokiškio miesto gimnazijos. Liaudies priešai, reakcingai nusiteikusieji mokytojų bei buožių vaikų palaikomi, skleidžia mokinių tarpe visuotinį falsifikuotų gandų, šmeižtų su tikslu kompromituoti tarybinę santvarką, tarybinę mokyklą bei sąžiningus tarybinius mokytojus.

Ar galima susigyventi su tokia padėtimi? Ar galima šaltai žiūrėti į tai, kaip kaikurie liaudies priešų įtakoje esantieji mokytojai akiplėšiškai mokinių tarpe skleidžia surūdijusį, pesimizmo bei pelėsiais dvokiantį buržuazinį mokslą bei filosofiją?

Nejaugi komjaunimas mokyklose prarado savo revoliucinį budrumą? Nejaugi drg. Zovė ir jo vadovaujamas mokyklų skyrius visiškai atšipo mokyklos reikalauose ir stengiasi atsikratyti nuo mokyklinio darbo, kuris pradeda apaugti samanom bei kerpėm? Vietoj to, kad įsigilinti į kiekvienos mokyklos komjaunimo organizacijos veiklą, padėti jai nuolat kelti pažangumą ir sąmoningą drausmę, sistemingai būti mokyklose, susirinkimuose, mokinių vakaruose, — drg. Zovė ir mokyklų skyrius ligi šiol tuo visiškai neužsiiminėjo. Jeigu apskrities komjaunimo komitetas kaip pridera vadovautų mokyklų komjaunimo bei pionierių organizacijoms ir nuolat užsiiminėtų mokyklų klausimais, daugumas mokyklų darbo trūkumų būtų pašalinti. Kai kuriose mokyklų komjaunimo organizacijose pastebimas neteisingas atsinešimas prie mokytojo. Tarybų valstybė mokytojui patikėjo jaunosios kartos komunistinio auklėjimo bei apmokymo garbingą reikalą. Be glaudaus komjaunimo organizacijos saito su mokytoju negalima sėkmingai vesti darbo mokykloje. Deja, vietoj to, kad padėti mokytojui, tampriai iš vieno su juo dirbti, drauge siekti pažangumo ir drausmės sustiprinimo, — komjaunimo organizacijos mokyklose dažnai nutolsta nuo mokytojo.

Darbas su mokiniais, nesančiais komjaunime, visiškai nepravedamas. Vietoj to, kad imtis iniciatyvos įvairios saviveiklos sudaryme, įtraukti visą mokinių masę į įvairias komjaunimo pravedamojo darbo priemones, suburti juos ir vesti už savęs, — komjaunimo organizacijos mokyklose visiškai atitrūko nuo nesąjunginio jaunimo, nepalaiko su juo jokio ryšio. O kaip vykdomas darbas su pionieriais?

Mokyklų komjaunimo organizacijos neužsiiminėja pionierių organizacija ir nežino jų darbo, retkarčiais prisimindami pionierius tiktai švenčių arba atostogų išvakarėse. Valsčių bei kaimų mokyklose pionierių vadovas yra retas svečias, pasirodo, kaip nuo dangaus nukritęs meteoras ir vėl išnyksta. Tose „laimingose" mokyklose, kuriose retkarčiais (o gal per nesusipratimą?..) atsilanko pionierių vadovas, darbo su pionieriais yra daug šablono ir formalizmo. Beveik visi Rokiškio apskrities pionierių vadovai neturi jokio pedagoginio pasiruošimo, nei pedagoginio darbo, nei savo tiesioginio darbo nesupranta, Aišku, kad tokios nepavydėtinos padėties išvadoje, — menkas pionierių skaičius apskrityje.

LLKJS Rokiškio apskrities komitetas turi nedelsiant bolševikiškai imtis artimiausiu laiku pašalinti didelius komjaunimo darbo trūkumus mokykloje ir artimiausiu laiku pagerinti mokyklų komjaunimo bei pionierių organizacijų veiklą.

Apskrities komjaunimo komitetas turi įsisąmoninti, kad mokyklų mokymo bei auklėjimo darbas ir drausmė yra neatskiriama komjaunimo darbo sritis.

Rokiškio apskr. komjaunimo komiteto sekretorius drg. Zovė, mokyklų skyriaus vedėjas drg. Aleksandravičius ir kiti komiteto darbuotojai turėtų dažnai būti mokyklose ir priešmokyklinėse įstaigose, su ypatingu dėmesiu išklausyti mokytojų ir mokinių pageidavimus, teikti jiems paramą darbe. Reikia šaukti mokytojų ir mokinių aktyvus, drauge su apskrities Liaudies Švietimo Skyriumi siekti gero mokslo pažangumo, sąmoningos drausmės sustiprinimo mokykloje, demaskuoti liaudies priešų įtakoje esančius mokytojus bei mokinius, per biuro bei plenumo susirinkimus svarstyti mokyklų ir mokyklinių komjaunimo organizacijų klausimus.

Rokiškio apskr. komjaunimo komitetas turėtų taipogi mokinių kūrybinių jėgų išsivystymo tiksiu drauge su Liaudies Švietimo Skyriais organizuoti vaikų kūrybos parodas, valsčių arba apskrities mokinių olimpiadas. Parodos ir olimpiados turi būti ryškiais rodikliais to darbo, kuriam vadovauja vietos komjaunimo organizacijos.

Komjaunimo organizacijos turėtų aktyviai dalyvauti mokyklų ūkinių klausimų sprendimuose, padėti švietimo skyriams aprūpinti mokyklas vaizdingumo priemonėmis, kuru, inventoriumi.

Pildydamas VLKJS X plenumo nutarimus apie komjaunimo darbą pradinėje ir vidurinėje mokykloje, Rokiškio apskrities komjaunimo komitetas ir apskrities komjaunimo organizacija padės tarybinei mokyklai auklėti sąmoningus mokinius, padės auklėti, švietti bei mokyti priaugančiąją kartą komunizmo dvasia.

Kviečiai ir rugiai parduodami valstybei

Mūsų apskrityje prasidėjus grūdų supirkimui, į Rokiškio ir Pandėlio vartotojų kooperatyvus pirmieji valstiečiai atvežė 410 kg kviečių ir rugių.

Pandėlio valsč. Pandėlio apylinkės darbo valstiečiai — Strumskys Vladas ir Strumskys Romas pardavė vietos vartotojų kooperatyvui 310 kg kviečių ir rugių.

Už parduotus valstybei grūdus jie galės nusipirkti vartotojų kooperatyvuose reikalingiausių pramoninių prekių, kaip, pav., drabužių, avalynės, namų ūkio apyvokos reikmenų, mineralinių trąšų, žemės ūkio mašinų ir t. t.

Šios prekės, Rokiškio Apkoopsąjungos pirmininko drg. Bagdono teigimu, jau dideliais kiekiais yra gautos ir randasi mūsų apskrities vartotojų kooperatyvuose, o dar didesni jų kiekiai artimiausiomis dienomis bus atgabenti.

P. Žėrutis.

Tarybinės respublikos naujajame penkmetyje

AZERBAIDŽANAS

Nuo senų laikų Azerbaidžanas buvo garsus savo turtais. Palyginti nedidelėje teritorijoje — apie 86.000 kv. kilometrų — glūdi didžiuliai turtai. Svarbiausias jų — nafta.

Turtinga šalis, bet jos liaudis per amžius vargo, vilko vergovės jungą. Į Azerbaidžano žemę ne kartą įsiveržė svetimųjų grobikų pulkai, naikindami ir pavergdami šalį. Arabų kalifai, persų šeichai, turkų pašos, caro valdininkai ir vietiniai engėjai — bekai ir chanai — atimdavo liaudžiai jos darbo vaisius.

Tik Didžioji Spalio Socialistinė Revoliucija, tarybinė valdžia ir Lenino — Stalino partija padarė azerbaidžaniečių tautą tikru savo žemės ir visos jos turtų šeimininku, atvėrė kelią neregėtam liaudies ūkio ir šalies kultūros suklestėjimui.

Tarybinės valdžios metais Azerbaidžanas virto priešakine industrinine respublika. 1940 metais pramonės brutto gamyka viršijo 7 kartus 1913 metų lygį, elektros gamyba išaugo 16 kartų. Įvykdę prieš terminą stalininius planus, respublikos naftininkai iki 1940 metų pakėlė naftos gavimą, palyginti su 1913 metais, 4,2 karto.

Kolektyvinių ūkių santvarka užtikrino sėkmingą žemės ūkio vystimąsi. 1940 metais grūdų brutto derlius sudarė 44,5 milijono pūdų, t. y. 13,5 milijono pūdų daugiau, negu 1913 metais.

Naujasis stalininis penkmetis numato tolesnę respublikos kūrybinių jėgų išsivystymą. Azerbaidžaną dažnai vadina „Skysto aukso" šalimi. Naturalu, jog penkmečio plane centrinė vieta skiriama tolesniam naftos gamybos išvystymui.

Dabartiniu laiku pagrindinę naftos masę duoda garsi Apšerono pusiasalio, įsikišusio į Kaspijos jūrą, gamtovietė. Per penkmetį atsiras naujos turtingiausios naftos gavimo vietos.

Dar prieš revoliuciniais metais buvo žinoma, kad po jūros dugnu yra turtingiausi naftos šaltiniai. Pirma naftos versmė užkariautoje nuo jūros žemėje buvo organizuota tik tarybinės valdžios metais. Ten, kur anksčiau siautė jūra, išaugo tankus bokštų miškas.

Tarybiniai naftininkai ėjo toliau — jie pradėjo statyti bokštus tiesiai vandenyje. Į jūros dugną, 18 metrų gilumo jie įmuša plieno stulpus ir sta- to bokštus dešimties aukštų namo aukštumo.

Per penkmetį kasmetinė naftos gamyba respublikoje bus padidinta ligi 17 milijonų tonų, iš 35,4 milijono tonų, kurias 1950 metais pagamins visos Tarybų Sąjungos naftos pramonė. Azerbaidžanas buvo ir liko pagrindinė TSRS naftos bazė.

Žymiai išsivystys ir visos kitos pramonės šakos. 1950 metais plieno gamyba, pavyzdžiui, pasieks 178 tūkstančius tonų, t. y. 7,5 karto daugiau kaip 1940 metais. Prie Daškesano kalnų gyvenvietės sukuriama nauja geležies rūdos bazė, kuri kasmet duos šimtus tūkstančių tonų pirmos rūšies geležies rūdos.

Vystant liaudies ūkį, milžinišką vaidmenį suvaidins Mingečauro hidromazgo statyba. Prie Kuros upės bus įrengta pertvara beveik 20 aukštų namo aukštumo ir daugiau kaip pusantro kilometro ilgio. Tasai milžiniškas įrengimas sulaikys galingą spaudimą vandens, ir sudarys Mingečauro jūrą, kurios turis sieks 16 milijonų kb metrų. Pirmoji naujo hidromazgo eilė pradės veikti penkmečio pabaigoje.

Mingečauro hidroelektrinės statyba turės didžiulę įtaką žemės ūkio išsivystymui. Hidromazgo vandenimis per penkmetį numatoma sudrėkinti daugiau kaip 100.000 ha žemės. Neseniai buvusioje dykumoje atsiras medvilnės plantacijos, daržai ir vynuogynai. Penkmečio pabaigoje medvilnių žaliavos brutto derlius pasieks 200.000 tonų; beveik 11 milijonų pūdų padidės grūdų derlius, dvigubai padidės balvių derlius.

Daug dėmesio bus skiriama darbo žmonių gyvenimo lygiui pakelti. Penkmečio laikotarpyje kolektyviniuose ūkiuose bus pastatyta 35.000 namų. Respublikos miestuose numatyta padidinti komunalinių elektrinių pajėgumą, sukurti naujus vandentiekius. Pradžios, septynerių metų bei vidurinių mokyklų skaičius pasieks 3.300. Jose mokysis 500.000 vaikų.

Lenino — Stalino partijos, tarybinės valdžios ir didžiosios rusų tautos pagalbos dėka atgimė azerbaidžaniečių tauta. Naujame stalininiame penkmetyje Azerbaidžanas sąjunginių respublikų broliškai padedamas pasieks naujų laimėjimų vystant ekonomiką, kultūrą ir mokslą.

K. IGOLNIKOVAS.

Buržuazinės Lietuvos konstitucijų apgaulė

...tuazinės Lietuvos konstitucijos buvo konstitucijos, kuriomis užtikrinti viešpatavimas klasėms jų politines ekonomines privilegijas, apsaugoti nuo darbo žmonių kovos.

...tikslą turėjo ne tik fašistinis laikotarpio konstitucijos, bet ir vadinamojo „demokratinio" laikotarpio konstitucija. Pagrindinis šios konstitucijos tikslas buvo užtikrinti buržuazinės nuosavybės neliečiamybę. „Demokratinės „laisvės", kurios buvo įrašytos konstitucijoje, iš tikrųjų dienų buvo taikomos tik buržuazinėms partijoms, turėjusioms išnaudotojų klasių interesus, nedidelės mažumos interesus. Jos nebuvo taikomos darbo organizacijoms ir tai klasei, kurios reiškė gyventojų dauguma — darbininkų ir valstiečių interesus.

...keli faktai iš daugelio rodančių kaip praktikoje ...tos „demokratinės laisvės" ir kokių klasių laisvę jos ...ė.

...n tik per „Steigiamojo seimo" veikimo laiką buvo uždarytas Kauno profsąjungų centro biuras, Lietuvos profsąjungų centro biuras, buvo sulimta ...o miesto tarybos darbininkų frakcija, išvaikytas Lietuvos žemės ūkio darbininkų profsąjungų suvažiavimas, sustabdyti 8 darbininkų klubai ...o, sutriuškintos darbininkų profsąjungos Panevėžyje, ...kyje, Ukmergėje, Suvalkijoje. Buvo sušaudyti revoliucioniniai darbininkai Varkalis, Fe...čius, Manelis. Buvo uždaryti sekanti darbininkų laikraščiai: „Darbininkų gyvenimas", „Naujas darbininkų gyvenimas", „Darbininkų žodis", ...ų žodis", „Vilnis", „Ban...". „Darbininkų reikalai". Atsirado buržuazinės „demokratinės laisvės" nuo pat ...ajų jų paskelbimo dienų. ...pagerėjo reikalai ir po ...giamojo seimo". Krikščionių demokratų valdžia, reiškusi miesto buržuazijos, dvarininkų ir buožių interesus, varė nepažabotą terorą prieš darbo žmones, daužė jų organizacijas, uždraudė jų spaudą.

Vienas ryškiausių buržuazinės „demokratinės" konstitucijos melagingumo liudijimų buvo garsioji kuopininkų byla.

1922 m. spalio mėn. įvyko rinkimai į pirmąjį buržuazinės Lietuvos seimą. Buržuazinės partijos, kurios buvo vienintelės legalios partijos „demokratinėje" Lietuvoje, turėdamos neribotas lėšas ir galingą spaudą, turėdamos savo rankose visą valstybinės valdžios mechanizmą, varė triukšmingą rinkiminę kampaniją, stengdamosi apgauti demagogiškais pažadais kuo didesnį rinkėjų skaičių.

Tačiau darbininkai, nepaziūrėdami nė viena buržuazine partija, teikdamiesi prieš buržuazijos agentus iš „darbo federacijos" ir socialdemokratų partijos tarpo, patys pradėjo išstatyti savo kandidatus į seimo narius. Darbininkai mėgino pasinaudoti buržuaziniu rinkiminiu įstatymu, kuris nustatė, kad „kiekviena partija arba kuopa nevėliau kaip 5 savaites prieš rinkimų dieną gali įduoti apygardos komisijai sąrašą tų asmenų, kuriuos ji siūlo Seimo atstovais. Tokį sąrašą privalo pasirašyti savo ranka nemažiau kaip 50 apygardos rinkikų". Darbininkai sudarė savo kuopas ir pasiūlė savo kandidatus į seimo narius. Už kuopininkų sąrašus balsavo didesniųjų miestų darbininkų dauguma. Darbininkų kuopos, nežiūrint buržuazijos teroro ir savo ribotų priemonių, pravedė į seimą 5 deputatus, tuo metu, kai Smetonos ir Voldemaro partija nepravedė nė vieno deputato. Tačiau seime kuopininkai, šie vienintėliai darbininkų ir darbo valstiečių atstovai, neturėjo jokios galimybės veikti, nes buržuaziniai „demokratai" juos visaip terorizavo ir net neleisdavo kalbėti.

Pirmasis seimas gyvavo trumpą laiką. Krikdemų valdžia jį išvaikė ir paskelbė naujus rinkimus.

Darbininkai, nepaisydami teroro, vėl suorganizavo savo kuopas ir išstatė į naująjį seimą 30 kandidatų. Tačiau pačiame rinkiminės kampanijos įkarštyje buvo sulimti visi pirmojo seimo atstovai kuopininkai, visi kuopininkų kandidatai į antrąjį seimą, o taip pat dešimtys darbininkų, pasirašiusių kuopininkų sąrašus. Iš viso buvo sulimta daugiau kaip 100 žmonių. Tokiu būdu ponai „demokratai" nutarė visiškai likviduoti savo pavojingą priešą seime — darbininkų kuopų frakciją ir atimti darbo žmonėms bet kurią galimybę siųsti savo atstovus į šalies įstatymų leidžiamąjį organą.

Buržuazinė „demokratija" pilnai parodė, kad jos konstitucija tik įrankis buržuazijos ir buožių rankose prieš dirbančiąją liaudį.

„Demokratinė" konstitucija Lietuvoje leido laisvai organizuotis ir veikti fašistams. Tuo metu, kai 1926 m. liaudininkų — socialdemokratų valdžia visaip varžė darbininkų kovą, ji leido Smetonos — Voldemaro — Plechavičiaus banditams laisvai telkti savo fašistinius gaivalus. „Demokratai" ne tik ne mėgino priešintis fašistiniam perversmui, bet dar gi padėjo kruvinąjį smurtą „apiforminti" kaip legalų konstitucinį aktą. Tuometinė liaudininkų — socialdemokratų vyriausybė atsistatydino pagal visas konstitucijos taisykles ir respublikos prezidentas liaudininkas Grinius, remdamasis „demokratinės" konstitucijos straipsniais, pavedė fašistinio perversmo vadeivai kruvinajam Voldemarui sudaryti vyriausybę. Taip gėdingai subankrutavo buržuazinė demokratija Lietuvoje ir jos konstitucija.

Smetoniniai fašistai, atėję prie valdžios, įvedė atvirą antiliaudišką diktatūrą, likvidavo ir tas menkas demokratines laisves, kurios anksčiau egzistavo Lietuvoje. Fašistai sukūrė teoriją, kad tautos valios vietą Lietuvoje turi užimti „tautos vado" valia. Ta „teorija" jie norėjo pridengti savo kruvinąją diktatūrą prieš Lietuvos liaudį.

Smetoninkai pakeitė ankstyvesnę Lietuvos konstituciją nauja, grynai fašistine konstitucija. Jie paleido ankstyvesnes savivaldybes ir pakeitė jas naujomis, fašistinėmis savivaldybėmis. Valsčių savivaldybės organai buvo renkami saujelės buožių atviruose susirinkimuose, vadinamose „krivulėse". Kaimo varguomenė ir jaunimas neturėjo rinkimų teisės. Miestų savivaldybės buvo renkamos iš saujelės cenzuotų rinkėjų, kurie galėjo paduoti savo balsus tik už fašistinių apskričių viršininkų atrinktus kandidatus. Fašistinis seimo rinkimų įstatymas atėmė rinkimų teisę jaunimui ir kariams. Rinkėjai ir čia turėjo „rinkti" apskričių viršininkų pasiūlytus kandidatus, kurie be išimties buvo aukšti fašistiniai valdininkai, dvarininkai, stambūs buožės, prekybininkai.

Tokia falsifikuotų rinkimų sistema fašistai norėjo pridengti savo teroristinę, antiliaudišką diktatūrą. Tačiau fašistai nieko neapgavo. Liaudis kovojo prieš smetoninę diktatūrą, reiškusią miesto ir kaimo buržuazijos interesus. 1940 m. ji buvo nuversta, ir pasirinko tikros, liaudiškos demokratijos kelią — tarybų valdžios kelią.

R. ŽEMAITIS.

Kavoliškio naujakuriai sodybas kurs kaime

Lapkričio mėn. 29 dieną Kavoliškio naujakuriai, susirinkę į Rokiškio valsčiaus vykdomojo komiteto pataipas ir išklause Rokiškio apskrities vyr. žemės tvarkytojo inž. J. Bučiaus pranešimą apie naujakurių sodybų kūrimą, iš kurio paaiškėjo, kad kaimais kuriantis galima sudaryti gražias — planingas sodybas ir kad kaimo sodybos turi visas pirmenybės kultūringo žmogaus gyvenimui prieš viensėdžių sodybas, nutarė Kavoliškyje kurtis kaime.

Vyr. žemės tvarkytojas pažadėjo jiems suprojektuoti gražias sodybas ir tarpininkauti, kad naujakuriams, statantiems sodybas kaime, būtų skirta pirmoje eilėje miško medžiagos ir suteikta piniginė paskola.

Kavoliškio naujakurių pavyzdžiu reikėtų pasekti ir kitiems naujakuriams.

Jonas.

Apgaudinėti žmonių negalima

Pandėlyje kioske pardavinėjanti laikraščius drg. Kučinskienė pasižymi nesąžiningumu ir tuo apgaudinėja žmones, čia perkančius laikraščius. Pav., perkant kuriam nors valstiečiui spaudą vieno rublio sumoje, jam yra išduodami tik keturi laikraščių egzemplioriai, nors jų kaina yra gana ryški: 20 kp. Toks drg. Kučinskienės sukčiavimas kelia žmonių pasipiktinimą.

Drg. Kučinskienė turi mesti savo blogą įprotį ir daugiau žmonių nebeapgaudinėti.

J. Paukštys.

M. Galinis

DARBAS UŽVIRĖ

Julius Bielinnas, 9 ha valstietis, ramiai sau ...o prie stalo ir kartu su visa savo šeima valgė karienę.

Jau buvo gerokai sutemę, ir pilkšvas rudens ...s savo beveik nepermatomame glėbyje skandino ...tik Bielinno sodybą, bet ir visa tai, kas dietmetu buvo ryškiai matoma iki pat Jurgėlos kiemio, kuris buvo prisigaudęs mėlyno šilo pa..., kas buvo matoma ir už tų pilkšvų kainelių už kurių kyšojo Josvainių kaimo trobesiai.

Kieme pasigirdo lengvi, skubūs žingsniai, ...lėjo kelis kartus žuo, o po to porą sykių kažkas pasibeldė į duris.

— Prašau, — tarė šeimininkė, ir visi sužiūrėjo link.

Pūstelėjo šalto oro srovė, su kuria kartu įvirto kaimyno Remeikio vyriausias, dešimties metų ...s Jonukas.

— Jus pratė mano tėtė ateiti, — prašneko jis ...veikinęs, skirdamas šiuos žodžius šeimininkui ...anui.

— O kas per reikalas, a? — pro ūsus paklausė Bielinnas į kaimyno, jaunystės laikų draugo, ...t.

— Nežinau, — atsakė šis nedrąsiai.

Baigęs vakarieniauti ir nusišluostęs ūsus, Bielinnas užsimetė kailiniokus ir slidžiu, purvinu takeliu, jungiančiu abiejų kaimynų laukus, nuėjo pas Remeikį.

Remeikis irgi buvo tik ką po vakarienės ir žibalinės lempos šviesoje skaitė laikraštį.

Juodu pasikalbėjo apie orą, apie šį ir apie tą, o po to pirmasis prabilo Remeikis į savo kaimyną:

— Va, Juliau, skaitau laikraštį ir galvoju, kad jau daugelis žmonių kerta miške medžius iš peties, kiti gi net ir užbaigė — taip ir laikraštį rašo — o mes dar vis neišsijudiname. Teisybė, prievolių lapelius neperdaug seniai gavome, bet vis dėlto metas ir mums sukrusti. Antai, josvainiečiai vakar visi, kaip vienas, išėjo su kirviais fr pjūklais miškan, o mūsų kaimas taip ir tebesnaudžia. Aš jau kr...pštrė...iandieň su vienu kitu kaimynu — geraūti vyr, traukiame rytoj miškan — tai, gal, sakau, ir pats prisidėtum prie mūsų kompanijos. Aš tai jau pasiruošęs.

— Jeigu jūs, tai ir aš. Negi atsiskirsi.

— Tvarkoj. Aš taip ir maniau, kad ir pats nepasiliksi — tam aš buvau sūnų pas tave pasiuntęs, kad apie tai pasikalbėtume. Juk kirsti vistiek reikės, tad kam šiuos darbus vilkinti? O daugumą darbų jau apsitvarkėme.

— Teisybė.

Surūkius po porą suktinių ir pasikalbėjus apie ūkiškus reikalus, — Bielinnas atsisveikino.

Parėjęs namo, jis įpylė į lempą daugiau žibalo, truputį labiau iškėlė dagtį — pasidarė šviesiau — ir, atsisėdęs ant mažo, šemo suoliuko, stvėrėsi darbo: pirmiausia išgaisdo, išpustė kirvį, po to paaštrino pjūklą, pravedė jai naują taką.

— Na, o tu gi prieš ką taip sukrutai? — paklausė žmona, jau ruošdamasi eiti gulti.

— Rytoj su Remeikiu ir kitais kaimynais anksti rytą ištraukiam miškan.

— Tai ko anksčiau nesakei? Būčiau šį tą išvirusi įsidėti, žinia, kad išeiksi ksip vilkas.

— Ale . . . mostelėjo jis ranka, kas reiškė maždaug taip: „Ką įsidėsiu — tas ir bus gerai: iš bado nenumirsiu".

* * *

Anksti rytą Bielinnas, Remeikis ir dar penki šio kaimo vyrai patraukė maždaug už trijų kilometrų — ten, kur turėjo būti girta, bet jos dėl ankstyvo ir apniukusio ryto nesimatė. Nesimatė ir eigulio trobelės, prigludusios miško pašonėje, nors giedriomis vasaros dienomis ji buvo iš toliausiai ryškiai pastebima: maža, prisigaudusi prie žemės, lyg numesta degtukų dėžutė.

Netrukus miške pasigirdo kirvių pokšėjimas ir vienodas, lyg uodo zimas, pjūkų žvytravimas: vyrai atėjo atlikti savo pareigos valstybei, ir darbas užvirė visu spartumu.

TARPTAUTINĖ APŽVALGA

Suvienytųjų Nacijų Organizacijos Generalinė Asamblėja priėjo svarbiausią prieš ją stovinčių klausimų — tarybinio pasiūlymo dėl visuotinio ginklavimosi sumažinimo svarstymą. Šis klausimas nagrinėjamas Komitete Nr. 1.

Kaip žinia, tasai pasiūlymas, pateiktasis tarybinės delegacijos galvos V. M. Molotovo, jo kalboje spalio mėn. 29 d. plenariniame Generalinės Asamblėjos posėdyje, išplėstas bei papildytas jo lapkričio mėn. 28 d. kalboje, sukėlė karščiausią atgarsį milijonų žmonių širdyse visame pasaulyje.

Pasaulio visuomenės nuomonė pažymėjo, jog kaip tik Tarybų Sąjunga pasiėmė kilnią iniciatyvą, iškėlusi Suvienytųjų Nacijų Organizacijos darbų tvarkon klausimą, turintį tiek svarbią reikšmę visų šalių bei tautų likimui.

Čia nėra nieko atsitiktina. Tarybų Sąjunga, kurios tautos buvo priverstos gr ebtis ginklo „savo garbei bei laisvei apginti, kai to reikalavo visų laisvę mylinčių tautų, patyrusių fašistinę agresiją, interesai" (Molotovas), visad ne tik skelbė taiką bei draugystę tarp tautų, bet ir energingai kovojo dėl taikos užtikrinimo.

Dar 1922 metais Genujos konferencijoje tarybinė delegacija pateikė susitarimo dėl visuotinio nusiginklavimo projektą. Vėliau tarybinė vyriausybė sušaukė Maskvoje kaimyninių šalių konferenciją proporcinio ginklavimosi sumažinimo klausimui apsvarstyti. 1928 metų vasario mėnesį TSRS perdavė savo pasiūlymus nusiginklavimo komisijai, sukurtai Tautų Sąjungos, o nusiginklavimo konferencijoje 1932 metais pasiūlė įgyvendinti pilną visuotinį nusiginklavimą. 1934 metais Tarybų Sąjungos vyriausybė pasiūlė nusiginklavimo konferenciją paversti nuolatine taikos konferencija. „Mes stovime už taiką ir giname taikos reikalą" — taip apibrėžė draugas Stalinas tarybinės užsienio politikos esmę dar 1934 metais.

Organinės Tautų Sąjungos sydos, tikro tarptautinio bendradarbiavimo, pagristo lygybe, dvasios stoka — paverte ją atskirą valstybių bei jų grupuočių politikos įrankiu ir sukliudė laiku pašaboti karo kurstytojus. Tai atvedė, kaip žinia, į negarbingą Tautų Sąjungos krachą. Militaristinių sluoksnių pozicija nusakoma principu „Saugumas per ginklavimąsi".

V. M. Molotovo kalba lapkričio mėn. 28 d. politinio komiteto posėdyje todėl ir buvo sutikta su didžiuliu susidomėjimu tiek pačiame komitete, tiek ir už jo ribų, nes ji buvo persunkta dvasios, glūdinčios kitame principe: „Saugumas per ginklavimosi sumažinimą".

* * *

Generalinės Asamblėjos komitetai tęsia savo darbą, kuris generalinio sekretoriato planais turi būti užbaigtas iki gruodžio mėn. 5 d., kad Asamblėja galėtų užbaigti komitetų pranešimu svarstymą gruodžio mėn. 11 d.

Politiniame komitete baigtas svarstyti Tarybų Sąjungos pasiūlymas suteikti informaciją apie sąjunginių valstybių ginkluotąsias pajėgas.

Kaip žinia, tarybinė delegacija pasiūlė, kad visos valstybės — Suvienytųjų Nacijų Organizacijos nariai pateiktų generaliniam sekretoriui bei Saugumo Tarybai žinias apie jų ginkluotąsias pajėgas, esančias šalių — Suvienytųjų Nacijų Organizacijos narių — teritorijose. Amerikos delegacija paskiau prie to pasiūlymo pateikė du papildymus. Pirmasis jų numatė suteikti žinias apie kariuomenę, esančią buvusiose priešiškose teritorijose. Antrasis reikalavo žinių apie kariuomenę, esančią savojoje tėvynėje.

Tarybinė delegacija suteikė teigiamą atsakymą į abu pasiūlymus. Ji sutiko įtraukti pirmąjį jų į rezoliucijos projektą. Ji taip pat neprieštaravo žinių apie tėvynėje esančią kariuomenę suteikimui, nurodydama, tačiau, jog šis klausimas turi būti išnagrinėtas svarstant bendrą ginklavimosi sumažinimo problemą.

Besvarstant tarybinį pasiūlymą politiniame komitete, buvo mėginta pateikti prie jo papildymus, nieko bendro neturinčius su šiuo pasiūlymu. Britų delegacija pasiūlė stačiai pradėti svarstyti ginklavimosi sumažinimo klausimą, kad, tuo būdu, abu tarybiniai pasiūlymai būtų išnagrinėti „bendrai". Tas pasiūlymas komiteto buvo atmestas. Amerikos ir Anglijos delegacijos toliau spyrėsi, kad būtų suteiktos žinios apie Suvienytųjų nacijų kariuomenę, esančią namie. Ryšium su tuo tarybinė delegacija lapkričio mėn. 27 d. pateikė papildymą prie savo pasiūlymo

Šis papildymas numatė suteikti pilnas žinias apie ginkluotąsias pajėgas ir ginklavimąsi. Tarybinė delegacija vadovavosi tuo pagrįstu sumetimu, jog kariuomenė kariauja ne plikomis rankomis, ir todėl negalima susidaryti pilno vaizdo apie ginkluotąsias pajėgas be žinių apie techniką. Papildymas taip pat numatė, jog tos žinios turi būti pateiktos bendrai nėjant ginklavimosi sumažinimo klausimą. „Tarybinė delegacija mano, — pasakė drg. Molotovas, — jog klausimu dėl ginkluotųjų pajėgų bei ginklavimosi visumoje mes priimsime nutarimą tada, kai svarstysime sekantį darbų tvarkos klausimą, o dabar mes siūlome priimti tuos nutarimus, kurie liečia Suvienytųjų nacijų ginkluotųjų pajėgų buvimą svetimose teritorijose".

Tarybiniai pasiūlymai sutiko daugelio delegacijų paramą. Norvegijos atstovas Volis pareiškė, jog pritarimas tarybiniam pasiūlymui būtų svarbus laimėjimas ir didelių laipsnių padėtų pašalinti įtarimus bei nepasitikėjimą. Lenkijos delegatas Vinevičius nurodė, jog pirmykštis Tarybų Sąjungos pasiūlymas dėl kariuomenės dispozicijos yra „paprasčiausias, aiškus ir greitas metodas baimėms nuraminti".

Tačiau pažeidžiant visokias normas bei taisykles, ryšium su tarybiniu pasiūlymu, balsavimui buvo pastatyta anglų rezoliucija, kurion buvo įtraukti trys pirmieji V. M. Molotovo lapkričio mėn. 20 d. pateikto tarybinio pasiūlymo punktai. Prie progos pasakius, tie punktai komiteto buvo priimti be prieštaravimų, kas liudija pirmykščių tarybinių pasiūlymų teisingumą bei savalaikinumą.

Rezoliucijos priėmimo metu ėmė veikti gerai pažįstamoji balsavimo mašina. 33 balsais prieš 17 balsų (TSRS, UTSR, Baltarusija, Prancūzija, Indija, Svedija ir kit.) buvo priimta anglų preambulė (įžanginė dalis), skelbusi kariuomenės surašymą ir ginklavimosi sumažinimą vienos ir tos pačios problemos dalimis. 36 balsais prieš 12 balsų priimtas punktas apie tai, jog pateikti žinias apie kariuomenę parekomenduos šalims — organizacijos nariams — Generalinė Asamblėja, kai tuo metu tarybinis pasiūlymas skelbė, kad žinios turi būti pateiktos Saugumo Tarybos nutarimu.

Tokiu būdu, komitetas pamėgino užtrinti reikšmę svarbiausio Suvienytųjų nacijų organo, kurio pats pavadinimas kalba apie tai, jog nutarimai tokiais klausimais turi būti priimami kaip tik jo. 40 balsų prieš 10 balsų priimta pataisa, numatanti suteikti žinias apie kariuomenę, esančią šalies viduje. Ši tuo pat metu tarybinės delegacijos pasiūlymai apie tai, kad žinios apie namie esančias ginkluotąsias pajėgas apimtų ginklavimosi duomenis, nebuvo net pastatyti balsavimui.

Tokiu būdu, komiteto dauguma pademonstravo labai nevarsomę pažiūrą į pradžioje pateikto pasiūlymo svarstymą. Todėl tarybinė delegacija balsavo prieš rezoliuciją, kai ji buvo pastatyta balsavimui visumoje.

Komiteto priimtoji rezoliucija bus perduota Generalinei Asamblėjai apsvarstyti. Tačiau, aprendžiant iš balsavimo komiteto rezultatų, sunku tikėtis to, kad Asamblėja įstaisys vienašališką rezoliucijos pobūdį ir suteiks jai esminę vertę.

* * *

Prancūzijos respublika pereina iš pokarinio laikino režimo į nuolatinį.

Gruodžio mėn. 8 d. rinkikai išrinks 315 respublikos tarybos narių. Pirmąją tarybos posėdžio dieną, gruodžio mėn. 24 d., įsigalios prancūzų tautos patvirtintoji naujoji konstitucija. Sausio mėnesio pradžioje respublikos taryba bendrai su tautiniu susirinkimu išrinks respublikos prezidentą.

Lapkričio mėn. 28 d. įvyko pirmasis Prancūzijos tautinio susirinkimo posėdis, atidarytas seniausio deputato — komunisto Marselio Kašeno. Sutinkamai su parlamento praktika, Bido vyriausybė atsistatydino. Remiantis 1945 m. spalio mėn. 21 d. įstatymu, tautiniam susirinkimui teks pavesti suformuoti naują vyriausybę, kuri valdys šalį ligi išrinksiant prezidentą.

Prancūzijos komunistų partijos centro komitetas nutarė pasiūlyti į vyriausybės galvos postą Moriso Torezo kandidatūrą. Informuodamas apie šį nutarimą, Prancūzijos kompartijos sekretorius Žakas Duklo laiške vadovaujančiam socialistų partijos komitetui pranešė, jog kompartijos CK paruošė būsimosios vyriausybės veiklos programą, pagrįstą pasipriešinimo tautinės tarybos programa, pasiūlytąja, kaip žinia, dar kovos su hitleriniais okupantais dienomis. Kompartijos CK pasiūlė socialistų partijai bendradarbiauti vykdant šią programą. Šis nutarimas yra visiškai pagrįstas, nes prancūzų tauta du kartus — lapkričio mėn. 10 d. ir 24 d. — pareiškė rinkimuose savo pasitikėjimą komunistų partija, gavusia abiem atvejais daugumą balsų.

Tuo pat metu Bido laiške tautiniam susirinkimui išdėstytas pasiūlymas apie tai, „jog reikia kaip galima greičiau suteikti vyriausybei visą valdžios pilnumą" (kadangi vyriausybei atsistatydinus ji tegali užsiimti vien einamaisiais reikalais), nurodo, kad Bido atstovaujamoji katalikų partija, „liaudies respublikinis judėjimas", tikisi išlaikyti ministro pirmininko postą savo rankose. Apie tą patį kalba ir tos partijos lyderio Moriso Šumano pareiškimas laikraštyje „Mond".

Šiomis sąlygomis pozicija, kurią užims socialistų partija, turi rimtą reikšmę. „Nuo mūsų partijų susitarimo, rašė Žakas Diuklo, galutinėje išvadoje priklauso, ar naujasis tautinis susirinkimas orientuosis į kairę, ar riedės į dešinę.

V. VOLODINAS.

Slovakų tautos išdavikų teismas

PRAGA, XII. 2. (TASS). Šiandien Tautos Tribunole prasidėjo procesas Jozefo Tiso, kuris buvo Slovakijos respublikos prezidentas vokiečių okupacijos metu. Jam pateikti kaltinimai pagal 111 straipsnių.

Kartu su Tiso teisman traukti jo bendrininkai — buv. propagandos ministras Sano Machas ir buv. užsienio reikalų ministras Ferdinandas Durčanskis, kuris teisiamas už akių. (ELTA).

RYKŠTĖ

Mažasis feljetonas

Nesamoningas mokytojas

Neseniai iš Panemunio progimnazijos į Rokiškio miesto gimnazijas muzikos mokytoju perkeltas drg. Četkauskas š. m. gruodžio mėn. 5 d. miesto kino salėje, su gimnazijų miėrių choru atlikdamas meninę dalį, matyt, susirinkusiems žmonėms nusprendė pademonstruoti savo „aukštą meną". Šiam tikslui drg. Četkauskas dėl drąsumo, gerokai paragavęs „velnio lašelių", išstojo salėje prieš publiką ne kaip rimtas, autoritetingas choro dirigentas, bet kaipo tikras kermošių cirkų klounas. Drg. Četkauskas, matyt, nepasitikėdamas savo choro pajėgumu, nusprendė dainų atlikimo metu chorą paremsąs šaltinsu. Bet... kokia nelaimė and ir kaip drg. Četkauskas nesistengė pademonstruoti savo „lakštingalos balso" suokimą, visuomet pasigirsdavo... asiliško balso bliovimas („velnio lašeliai", matyt, nepadėjo)... Choras, savo „nenuilstamo dirigento" padedamas, salėje sukėlė klaikų siaubą, ir pasiseki-mas buvo „milžiniškas!..". Visa publika apstulbo ir pasiųlė tokiu dainų atlikimu ir dirigento „aukštu menu".

Gimnazijų choras ir jo vadovas drg. Četkauskas virto tikra pajuokai. Tai yra pasityčiojimas iš salėje susirinkusių darbo žmonių, tas taipogi sudaro gėdą miesto gimnazijoms. Įdomu, kodėl gimnazijų vadovybė, matydama choro dirigentą „skysčios muzos" įkvėptą, prileido jį prie meninės dalies atlikimo? Ar tam, kad pasityčioti iš žmonių? O drg. Četkauskui norisi patarti Krilovo pasakėčios žodžiais:

„Norėčiau, kad nomokios,
[prasmę to pajutę,
Atmintų posakį senos teisy-
[bės:
Jei kam galva kvailybių pri-
[pūsta,
Tam proto neįkvėps aukšta
[vieta".

Bizūnėlis

REDAKCINĖ KOLEGIJA

Išeina antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais

Redakcija: Rokiškis, m. aikštė Nr. 28, telefonas 18